

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, November 26-dik napján, 1813-dik esztendőben.

Német Birodalom.

A' *Dresdai Capitulatio* nem erősítetett - meg a' szövetséges nagy armáda' fő hadi szállásán, a' melly történet felől ilyen hivatal szerént való tudósítás tétetett közönségessé *Frankfurtban* Novemb. 17-dikén: —

„Midőn *Napoleon* Császár a' maga armádájával a' *Lipsiai* vidékekre vissza jött, *Dresdában* hagyta vala a' Marschal *St. Cyr* armádáját, azért, hogy ezt a' megerősített várost és az Albist mind addig megoltalmazza, valameddig a' következő ütközet, melynek szerentsés kimeneteléhez *Napoleon* Császár a' Frantzia armádra nézve bizonyosan számot tartani látszott, néki az Albishoz való visszatérést meg fogná engedni. —

„Ezen ütközet' elvesztésének elkerülhetetlenül maga után kellett *Dresdának* elesését vonni. Ennek siettetésére szükségesnek lenni ítélte a' fő vezér *H. Schwarzenberg*, azt, hogy a' *Dresdánál* hátra hagyatott Orosz Generális *Tolstoy* vezérlése alatt lévő seregeket megerősítse, melyre nézve a' Lovasság Generálissa Gróf *Klenau* vezérlése alatt lévő szakasz-armádát küldötte - el, a' melly oda már Oktob. 20-dikán útnak indúlt vala. —

„Marschal *St. Cyr* azonközben seregének nagyobb részével kiütött vala Dres-

dából az Albis bal partjára: hanem Gróf *Klenau* a' Gróf *Tolstoy* seregeivel egyesülvén, őtet oda vissza kergette és beszorította. —

„Marschal *St. Cyr* érzette a' maga armádájának veszedelmes állapotját, a' melyre nézve Nov. 6-dikán egy kiütést tett Cs. K. Feldmarschal - Lieutenant Hertzeg *Wied-Runkel* ellen, a' ki a' várost az Albis job partján bészárva tartotta. Az ellenség' célzása a' volt, hogy *Torgau* felé által rontson, és *Dresdát*, mint megoltalmazhatatlan várost oda hagyja. A' Hertzeg *Wied-Runkel*' vezérlése alatt lévő seregeknek vitéz ellentállása, *Dresdába* vissza menni kényszerítette az ellenséget. —

„Az ellenség kétségbe eső állapotban vala. Sem elesége sem munitziója nem lévén, kénytelennek lenni szemlélte magát arra, hogy minden töllünk való felkérgetés nélkül Gróf *Klenaunak* *Capitulatio*-ról való ajánlást tegyen. —

„Marschal *St. Cyr* a' maga jelentésében önként hadi fogságra ajánlotta a' vezérlése alatt lévő armádát, oly feltétel alatt, hogy az Frantzia országba vissza térhessen, 's 6 hónap múlva a' szövetséges seregek ellen ismét hadakozhasson. —

„Gróf *Klenau* olyan megjegyzést küldött írásban a' Frantzia Marschalhoz, hogy néki az ellenségre nézve ilyen kedvező *Capitulatio*nak elfogadására nem volna ha-

talma, sőt attól kellene félnie, hogy azért számadásra fogna vonattatni. —

„Marschal *St. Cyr* azonközben tsakugyan el nem tartóztatta ez a' nyilatkozta-
tás attól, hogy a' *Capitulátzióra* nézve újabb ajánlást tegyen, a' mellyről ő, mint tapasztalt Generális, feltehetette, hogy azt a' fő vezér Hertzeg Schwartzenberg nem fogja megerősíteni. Ezen Capitulátzió szerint megengedett az őrző seregnek, hogy oly feltétel alatt, *hogy hat hónapokig a' szövetséges seregek ellen nem tsatázik*, Frantzia országba vissza mehessen, oda hat tsapatokban vissza indulhasson, és Nov. 12-dikétől fogva 17-dikéig Dresdából kimenyen. —

„Tsak az a' kívánság, hogy a' várost megkímélhesse, és a' vezérlése alatt lévő seregeket más új munkára fordíthassa, vehette Gen. Gróf *Klenaut* egy oly *Capitulátzió*nak aláírására, a' melly a' fő vezértől eleibe adatott parantsolatokkal ily nyilvánosságosan ellenkezett. —

„A' fő vezér Feldmarschal tehát magát abba kedvetlen állapotba helyeztetve lenni szemlélte, hogy a' Lovasság Generálissa Gróf *Klenau* magaviseletét helybe ne hagyhassa, 's ezt a' Capitulátziót meg ne erősíthesse. Melyre nézve Fegyvertármester Marquis *Chasteler* parantsolatot kapott, hogy ezen dolgot Marschal *St. Cyrnek* adja tudtára, és az ellenséges ármádát *Dresdának* és minden kivétel nélkül mind azoknak az oltalomeszközöknek birtokába tegye vissza, mellyeknek birtokában az, a' Capitulátziónak aláírása előtt volt. —

„Az *Erfurtban* lévő Frantzia őrző sereg által tétetett *Capitulatio* eránt való feltételeket Prusszus Generális *Kleist* vissza vetette: hanem a' fegyvernyúgvás, mely az ott őrizeten lévő ellenséges seregnek Nov. 7-dikéig engedtetett vala, ezen hónapnak 20-dikáig kiterjesztetett. —

„A' *Berlinből* éppen most Frankfurtba érkezett tudósítások szerint, a' *Stettini*

őrző sereg capitulált és hadi fogságra adta magát.“

~~~~~

Marschal *Blücher* Nov. 15-dikén, 's a' Württembergi Király 19-dikén *Frankfurtba* érkeztek: a' Würtzburgi Nagy Hertzeg *Ferdinand* ő Austriai fő Hertzegsége pedig 18-dikban vissza indult onnét a' maga Statusaiba. — Ugyantsak Nov. 15-dikén nagy audientzia volt ő Austriai Cs. K. Felségénél. — Az a' Prussziai Báró *Stein* is Frankfurtban volt néhány napoktól fogva, a' ki-re a' Szakszóniai Királyi Státusoknak kormányozása bizattatott volt azólta, hogy a' Prusszus és Orosz seregek az Albis job partján Dresdáig előnyomultak. — A' mi egyéberánt a' Franfurti környűlállásokat illeti, ott ugyan most a' sok kvártélyosok és szüntelenűl által menő seregeknek zsi-bongása miatt a' kereskedésbéli és egyéb foglalatoskodások nagyon fel akadtak: de reménlették, hogy nem soká szerentsebb állapot fog elékerűlni.

Bremából Oktob. 20-dikán: — „*Bremát* és *Werdent* eltávozás nélkül bírják a' Gen. *Tettenborn* seregei. Egy Frantzia tsapat *Rothenburg*, egy más pedig *Niemburg* felől erre fele kezdettek vala nyomúlni, hogy *Bremát* vissza vegyék. Az első, Kozákokkal találkozáván, azonnal vissza tért; a' másik pedig nem tsak vissza tért, hanem Niemburgot is oda hagyta 's a' háta megett a' Wéseren lévő hidat elrontotta. — A' Brémai ifjakhöz egy velős proklamatiót intézett Gen. *Tettenborn*, a' melly által fegyverfogásra 's a' *Hansa'* zászlója alatt való öszszegyülekezésre buzdítja őket.

Bremából Nov. 6-dikán; Tegnap közönséges módon kihirdetteté Gen. *Tettenborn* a' Frantzia tiszti karoknak végső eltöröltetéseket, 's a' mi régi Constitu-
ciónknak meghatározott módon való viz-
tzaállittatását. Így tehát Bréma is vissza

lép abba a' Szövetségbe, melynek tagja lenni talám nagyobb szerentse most, mint valaha volt. Mi némű kereskedés és boldogság' mezeje nyílt - ki régi szabadságunknak helyre állíttatása által szemünk előtt! Mi háládatos szívvel érezzük *Sándor* Császárnak és Szövetségeseinek jótéteményeit; áldani fogják őket a' mi ő általok boldogíttatott késő unokáink. Már ismét mozogni kezdett közöttünk a' szunnyadozó életerő. Jó szívvel részesülni fogunk a' verekedésben, hogy annál méltóbbak legyünk a' köz jobban való részesülésre."

Casselből Nov. 12-dikén: — „E' hónap 9-dikén ide érkezett Gróf *Bülow*; 10-dikben tovább folytatta útját Frankfurt felé. Vártuk ezen napokban a' Választó Fejedelmet is; hatvan ifjú leánkák gyülekeztek vala össze, hogy virágot hintezzenek el előtte; reggeltől fogva egész estvig durrogott az örvendező lövöldözés. Hanem Frankfurtba menven előbb ő Hertzegsége, még nem érkezett - meg hozzánk. Nállunk az elenyészett pompás hintók helyett, mint valami ígésző páltza' tsattanásra egyszerre a' colonialis és mindenféle kereskedő portékával terhelt szekerek jelentek - meg útzáinkon."

Göttingából így írnak a' Svétziai Koronaörökös Princznek oda való bemeneteléről: —,

„A' történetek' folyamattya a' Múzsáknak ezen szent lakhelyeken is elvoná néhány napokig az elméket a' tudományoktól. Oktob. 29-dikén Kozákok érkeztek ide, 's a' következő napon délután a' Westphaliai Királyságnak minden czímerei közönséges örvendezéssel letépettetvén, Ánglus czímerek tétettek - fel, melly után a' tanuló Dáákok az úttzákon seregenként járván, az Ánglus czímereknél és az olyan Professoroknak 's Tisztviselőknék házaik előtt, a' kiket inkább szeretnek, *vivátot* kiáltottak 's minden felé ezt az Ángliai éneket harsogtatták: *God save the King!* A' Svétziai Koronaörökös Oktob. 31-dikén

délutánni 5 órakor jött - bé lóháton a' *Geismarti* kapun, a' hol győzedelmi kapú volt tiszteletére felállíttatva. Előbb Svétziai lovasok, gyalogok és ágyúzók jöttek - bé; az utólsókkal néhány Congrew - rakétás szekerek is voltak. A' Princz ágyúdurrogással, harangozással, és nagy vivát kiáltással fogadtatott. Az előkelőbb lakosok' leányai virágokat hinteztek - el előtte a' Préfektus háza előtt. A' Professorok között, kik tiszteletére mentek vala, néhányakkal nyájasan beszélgetett ő Kir. Hertzegsége; leg tovább pedig *Blumenbachal* és *Villers* nevűvel. Estvére megvált világosítva a' város, és a' Deákok hosszú sort formálván, muzsikával és fáklyákkal a' Princz szalása' eleibe mentek, 's neki *vivátot* kiáltottak, a' ki kedvesen fogadta az ő tisztelettételeket. A' Svétziai tiszték' vélekedését fellyül haladta a' *Göttingai* Deákok' sokasága. Nov. 2-dikén bál volt, mellyen a' Princz is megjelent. Nov. 3-dikán a' *Blumenbach* koponyagyűjteményének és a' könyves háznak meg szemléltetésével töltötte idejét ő Kir. Hertzegsége; 4-dikben tovább indult *Göttingából*, hasonló ágyúzás, harangozás, és vivatkiáltozás közben. A' sok kvártélyosok miatt, minthogy még az Auditoriumok is tele voltak katonasággal, a' tanítások Nov. 4-dikéig nem folyhattak, hanem azolta ismét rendesen folynak. A' Deákok közül sokan béállotak ezen alkalmatossággal, némelyek a' Pruszsziái Landwéhr, némelyek pedig a' Svétziai testőrzők közzé. Az utólsók közzé való béállásra meg is hívatattak vala különösen; egy magános Battalion fog a' magokat jelentő Deákokból formáltatni.

Magdeburgból heves kiütést tettek a' Frantziák 6000 emberekkal Nov. 8-dikán: hanem a' *Bennigsen* armádájának a' Gen. *Doktorow* és *Cserbatow* alatt lévő tsapatjai éppen akkor utazván által azon vi-

déken, azonnal vissza verték az ellenséget a' *Magdeburgi* ágyuk alá. Tsak a' holtakból és sebesekből álló vesztese az ellenségnek 1600 emberekre telt. Leg nagyobb szerentséje a' szövetséges seregeknek abban állott, hogy a' *Sönebeeki* sófőzőnél lévő sok sót és a' sófőzéshez kívántató fát, melyeket az ellenség mind a' vízbe hányni iparkodott, annak kezéből megmentették. Valami 1000 emberekből álló ellenséges tsapat *Magdeburgtól* elvágattatván, minden felé tévelyeg, de nem könnyen menekedhetik - meg az elfogattatástól.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi Monitör e'képpen írt Nov' 10-dikén: — Régens Császárné és Királyné ő Felségéhez ilyen tudósítások küldetettek - el az ármádától November 7-dikén:

„A' *Tarenti* Hertzeg (*Magdonald*) *Koloniában* volt, a' hol egy ármádát organizál a' Rénusnak oltalmazására. —

„A' *Ragúzai* Hertzeg (*Marmont*) *Moguntziában* állott. —

„A' *Bellunói* Hertzeg (*Victor*) *Straszburghban* volt. —

„Hertzeg *Valmy* (*Kellermann*) elment volt *Metzbe* minden tartalék seregek' vezérlésére. —

„Gróf *Bertrand* a' 4 gyalog és 1 lovas Osztályokból álló negyedik ármádával, a' melly 40,000 emberekből áll, a' *Casselen* (a' *Moguntziával* által ellenben lévő híd fedező sántzokon) túl táborozó ármádát vezérelte. Az ő fő hadi szállása volt *Hochheimban*. Túl *Casselen* az egy óra távolságra lévő halmokon új sántzoknak tsinálásában foglalatoskodtak az ő seregei; már sok töltések tökellelességre is vitettek. (Mi történt két nappal ezen Frantzia tudósítás után, úgymint Nov. 9-dikén a' Gróf *Bertrand* ármádájával valamint *Hochheim*-nál így szintén az itt említett új sántzoknál is, megírtuk a' közéleti Magyar Kurirban.) —

„A' több ármádák mind által jöttek vala a' Rénus bal partjaira. —

„Császár ő Felsége 7-dikben subscribálta, hogy az ármáda ismét organizáltassék, és minden kitétetve lévő vidékek seregekkel rakattassanak - meg. —

„A' Gróf *Bertrand* szélső tsapatjai még eddig semmi ellenséges gyalogságot nem láttak, hanem tsak könnyű lovasságot (t. i. Kozákat, Huszárt, Baskirt, 's a' többi). —

„A' Rénus partján lévő minden erőseink leg nagyobb szorgalmatossággal rakattattak minden féle készületekkel, ágyúval, munitziúval, eleséggel. —

„A' nemzeti új testőrző seregek minden felől gyűltek össze a' várakba, hogy azokat oltalmazván, a' reguláris seregek azokból a' tsatázó mezőkre mehessenek. —

„Generális *Dulauloy* már organizálta a' testőrző sereg' 200 ágyukból álló batteriáit. Gen. *Sorbier* 100, rész szerént gyalog, rész szerént lovas batteriáknak organizálásokban, 's azon lovasoknak öszszeszerkeztetésekben foglalataoskodott, melyeknek dolgában az ártilériának fogyatkozása volt.“

Ugyantsak ez a' Monitör Nov. 10-dikén írta, hogy *Napoleon* Császár 9-dikben délutáni 5 órakor megérkezett *St. Cloudba*. *Moguntziából* 7-ikben éjjeli 1 órakor indult el. — (A' *Journal de l'Empir* ugyan az nap írta, hogy a' maga fő városába érkezett meg a' Császár, a' *Gazette de France* pedig, hogy azon estve ágyúk' dörgése által adatott tudtára a' Párisi lakosoknak a' Császár' vissza érkezése).

A' *Journal de Paris* ezeket írta ugyan azon napon: — „Ma 5 órakor ágyúk' dörgése adta hírül ő Felségének a' Császárnak és Királynak *St. Cloudba* lett megérkezését. Ma gyűlést tartott a' Senatus a' Fő Cancellarius előlülése alatt. Régens Császárné és Királyné ő Felsége a' múlt vasárnap (7-dikben) ismét hat első rangú Frantzia városok' követségeiknek adott audientziát, a' kik az ő Magistratusaiknak nevekben a' magok

hűséges indulatjokról és háládatosságokról való jelentéseket nyújtottak - által Császárné ő Felségének. Ezen hat városoknak neveik, *Antwerpia*, *Britszszel*, *Gand*, *Nantes*, *Rennes*, és *Kolonia*. — (Ilyen jelentéseket egy időtől fogva folytában küldöznek a' Frantzia birodalombeli úgy nevezett *Jó* (vagy előkelőbb) városok a' Császárnéhoz. Páris kezdette - el, és azolta egymás után követték őket a' többek).

Helvétzia.

A' *Tessini* Kanton' Országlószéke örvendezéssel való jelentést küldött azeránt minden Kantonok' Országlószékeikhez, hogy az Olasz Vice - Király' seregei, a' mellyek három esztendőktől fogva a' nevezett Kanton' vidékeit az Országlószéknek minden protestálásai mellett is elfoglalva tartották, onnét közelébről minden oda hozott Vámosaikkal egyetemben eltakarodtak légyen, 's azolta ott a' kereskedésbeli régi szabadság ismét vissza állott.

A' Nápolyi Király olyan sebességgel folytatta Helvétzián által útját Olasz ország felé, hogy *Vevay* városában úti szekereiből sem szállott - ki, míg a' posta lovakat megváltoztatták. Tsak egy Adjutáns volt velle; a' több kísérei a' következett éjjel érkeztek - meg.

Zürchbe minden felől öszszegyűltek az ország' Deputátusaia' diétára. Az idegen Hatalmasságoknak Helvétziában lévő Követeik közül tsak a' Frantzia Minister jelent - meg Zörchben, azért, hogy mivel ezekkel a' Diétákon semmi nyilatkozatásokat nem szokott közölni az Országgyűlés, tehát meg sem hívatatnak oda. — A' Rénusi volt szövetség' volt Primássa is Zörchben van most, *Constántz*ből jöven odá, a' hova Frankfurthból vette vala a' szövetségeseknek közölgetések előtt útját.

A' most Helvétziában tartózkodó nevezetes emberek között említik a' Rénusi Szövetség' Primásán kívül, az Isenburgi

Hertzeget, a' ki Frantzia szolgálatban volt 's meg eddig, mint amaz, úgy ez sem nyilatkozatta - ki magát a' Rénusi Szövetség ellen, 's a' *Konstantinus* Orosz Nagy Hertzeg' magánosságban élő feleségét. Az Isenburgi Hertzeg Basiliában, a' Nagy Hertzegné pedig Berna mellett egy falusi kastélyban tartózkodnak.

~~~~~

Az Olasz országai Cs. K. Nagy ármádatól ilyen hivatal szerént való tudósítások érkeztek: —,

„Noha az ellenség, Cs. Kir. Feldmarschal - Laitinant Marquis *Somarivát* azon verekedésekben, mellyek az *Etsch* völgyén Nov. 9 - dikétől fogva, 12 - dikéig törtéltek, eleinten *Alla* megé vissza jönni kényszerítette vala, tsakugyan arra vették a' fő vezér Fegyvertármester Báró *Hiller* által a' *Sugana* völgyén tett sebes marschok az ellenséget, hogy mihelyest a' mi *Caldieron* túl *St. Martin*hoz érkezett szélső vigyázóinkat megszemlélte, magát azonnal visszavonnyá, 's mind azokat a' helyeket, a' hol Marquis *Somariva* a' hátrálás előtt állott, ennek inmét által engedje. Egy ellenséges tisztnek erősítése szerént, itt maga vezérkedett a' Vice - Király, a' kinek Osztályos Generális *Grenier* egy új sereggel jött segítségire, de veszedelmes sebet kapott. Hasonlóképpen jártak még egy más ellenséges Generálison kívül, számos tiszték a' Vice - Király mellett. —

„Nov. 15 - dikén ismét heves verekedés volt *Caldiero* mellett; az ellenség sokkal nagyobb erővel réa ütött ezen tanyánkra, 's mind újabb meg újabb seregeket hozván elő a' tsatázó mezőre, a' miéink' segítsége pedig tsak 16 - dikban érkezhét - ven - el, tehát a' mi tsapatunk az eleibe adatott parantsolat szerént *Caldierótól* *Villa Nuova*hoz jött. Itt még azon estve próbát tett az ellenség, hogy a' hidat elfoglalhassa: hanem ágyúzóiunknak jó tüzelések

's egyéb seregeinknek vitézségek, minden próbatételeit semmivé tette. Az ellenség' vesztese itt igen nagy volt: ellemben a' miénk sem volt kevés. F. M. Laitinant Báró *Merville*'s Obristlajtnant *Chimani* gyenge, Májor *Maretich* pedig terhes sebeket kaptak. MájorGr. *Bánffi* a' Károly Fő Hertzeg Uhlánus Regementjénél meg halt a' ditsőség mezején. —

November 16-dikán, mint tartalék, a' *Monte Batio* hegyre helyezették állásba a' *Benyovszky* Regementjének 3, és a' *Deutschmeisterének* 4 Batalionjai, a' melly környülállás arra indította az ellenséget, hogy magát az ő *Caldierói* tanyájába visszavonja, a' hol őtet fegyvertármester Gróf *Hiller* a' következő napon a' maga megérkezett segítségével megtámadni, 's őtet az *Etsch* bal partjáról egészen elkergetni szándékozott."

B é t s.

A' *Bétsi* Német újságban jött - ki Erdélyből, hogy néhány halálos történetek, mellyek a' múlt Oktoberben *Brassónak* egyik külső városában 's egy *Türkes* nevű közel lévő faluban előfordultak, ijedséget okoztak a' lakosok között, az eránt, hogy talám a' szomszéd Oláh országban uralkodó döghalál jött volna által a' határon: melyre nézve az Ország' fő Kormányzó Széke a' Katonai Fő Tisztséggel való egyetértéssel, a' közönség' megnyugtására haladék nélkül megtett minden az eránt való szükséges intézeteket, hogy a' katonai segedelem által a' félelmes vidékekkel való minden közösülésnek útjai ketté vágattatván, a' Provincialis Commis-

sarius Gróf *Haller Gábor* úr ő Excellen-tziája' kormányozása alatt egy egésségre ügyelő Biztosság küldetessék - el *Brassó* vidékeire, valamint a' kiütött betegség' eredetének és természetének kitanulására, úgy szintén a' megtéetett előrevaló vigyázásbéli rendeléseknek leg szorosabb fenntartásokra, 's a' még szükségeseknek találathatóknak ott helyben való megtéetésekre, mellyhezképpest egész bizodalommal reménleni lehet, hogy minden további félelem elháríttatódik. A' vigyázás egyszersmind az egész határ széleu megkeményített, az egésségre ügyelő tisztviselők leg szorosabb felelet alá tétettek, 's a' katonai vigyázó línea, vagy kordon, a' provinciális katonaság is oda fordíttatván, jól megerősített.

A' *Frankfurtból* érkezett leg újabb tudósítások szerint, Gróf *Wrede*, a' ki *Hannaunál* igen terhes sebet kapott vala, már annyira meggyógyult, hogy nem tsak *Frankfurtba* vehette útját veszedelem nélkül, hanem az egyesült *Bavarus* és *Austriai* seregek' vezérlését is nem soká ismét által fogja venni. Ezen seregeknek egy része most a' *Kéhli* erősségeket tartja bezárva. A' *Pruszszus Marschal Blücher*' fő hadi szállása 19-dikben *Höchstben* volt.

A' mit a' 42-dik számú M. Kurir' 236-dik lapján *Düsseldorfból* irtunk, nem egészen érthető; a' dolog ez: hogy ott Nov. 7-dikén kezdettek vissza menni a' *Frantzia* seregek a' *Rénus*' tulsó vidékeire, 's a' Szöretségesek 12-dikben mentek - bé *Düsseldorfba*.

Nov. 24-dikén adtak 100 Forint Conventziós pénzért $169\frac{1}{4}$ f. tot Váltótrédulában; Egy Császár aranyért 7 f. tot $59\frac{1}{3}$ krt.

Írta Pántzél Dániel.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 27.

A' Magyar Kurir 43-dik darabjához.

Jelentés a' Magy. Kurir' Írói által.

Nagy dolgok történtek a' két utóbbi esztendőknél lefolytok alatt; olyan dolgok, a' mellyek által hasonló nagy változásoknak vettetett-meg a' fundamentum-jok, de a' mellyeknek kifejtődzéseket még a' jövő esztendőre halasztotta-el a' Gondviselés.

Nem volt a' Magyar Kurir haszontalan szolgálta a' lefolyt esztendőben. Remélhetjük, hogy a' jövő, 's kevés hetek múlva béköszönni fogó 1814-dik nevezetes esztendőben sem fog méltatlan lenni tisztelt Olvasóinknak szolgálatjokra. Ennek két írói minden iparkodással azon lesznek, hogy a' bennük helyheztesett bizodalomnak tehetőségek szerént megfelelhessenek.

Tsak azt sajnáljuk, hogy annak jelentésével kell kedvetlenülünk tisztelt Olvasóinkat, hogy az újság' taksáját, az annak homlokára minden héten kéttzerreá nyomattató *Stempel* miatt most sem szállíthatjuk lejjebb, annál, mint az idén volt. E' lehát a' jövő 1814-dik esztendőben is, az egész esztendőre 20 — fél esztendőre 10 forint lesz.

Kérünk mindeneket, a' kik újságunkat tovább is olvasni kívánják, hogy rendeléseiket jókor tegyék, hogy nyomtatványainknak számát az Olvasók' számához szabhassuk, mert kárunkal igen sokat nem nyomtattathatunk, ha pedig igen keveset nyomtattatunk, ebből a' következik, hogy az első árkusokat azoknak, a' kik későn teszik rendeléseiket meg nem küldhetjük.

A' kik eddig való titulusaikban vala-

mi változtatást tétetni kívánnak, kéretetnek, hogy az eránt bennünket tegyenek figyelmetessé.

J e l e n t é s.

Az ifjúság' számára Német nyelven egy új munka adatik - ki a' következő tzm alatt, a' mellyre az alább írt helyeken előre lehet fizetni.

Vaterländischer Jugendfreund, ein belehrendes und unterhaltendes Lesebuch, zur veredlung des Herzens, Beförderung des Vaaterlandsiebe und gemeinnütziger Kenntnisse für die Jugend des Österreichischen Laiserstaats, von Leopold Chimani.

az az,

A' Hazai Ifjúság' Barátja.

oktató és mulattató Olvasókönyv, a' szív nemesítésére, a' Hazaszeretet és a' közhasznú esméretek' előmozdítására. Az Austeriai Birodalombéli Ifjúság' számára készítette Chimani Leopold.

Ebben a' munkában a' Szerző a' Status' ifjú polgárjaival a' Hazát és azt a' szép közrársaságot esmerteti-meg, a' mellynek ők is tagjai, figyelmetesekké teszi őket a' tartományok' és népek' — kiváltképpen Magyar ország' — nevezetességeire, mellyekkel ez annyira bővölködik; továbbá sok derék, nemes és hazafiúi viselt dolgokra, tettekre, mind a' régi mind a' mai időbéliekre, mellyek által a' nemes lelkű Magyar Nemzet magát mindenkor megkülömböztette, és a' mellyeknek leg hathatósabb erejek van arra, hogy az olvasó if.

júság' lelkét és szívét hasonló nagy és nemes tselekedetekre elhatározzák. Jóltevő hasznos intézetek' előadása, Természeti történelmi, Természettudománybeli és Technológiai dolgok egymást váltva fordulnak elő benne; a' Mesék, Versezetek, Találós-mesék 's több e'félék pedig mulattatóvá teszi a' Munka' olvasását az ifjak előtt; mellyre nézve reményljük, hogy ennek kijövele minden Szüléknek, Tanítóknak, és Nevelőknek kedves leszen. A' Tudós Szerzőnek mind az eddig kiadott munkái, mind jó híre neve, bizonyossá tehetnek bennünket előre is, hogy ez a' Munka is hasznos leendő.

A' Munka hat Darabban adódik - ki, nagy nyoltzadrét formában, egészen új betűkkel és hiba nélkül. Minden darab rézre mettett tzmképpel fog ékeskedni, a' melly Hazaitárgyat ad elő. A' két első darab, melly már ki vagyon nyomtatva, ezen esztendőben már November elejétől fogva kapható. Ezentúl is minden hónapban egy darab jelenik - meg, úgy hogy az egész Munka elkészül Aprilisben, 1814-dikben. Minden darabra az előfizetés egy forint.

A' fent nevezett munkát mind előfizetésre, a' meghatározott árron, mind pedig a' nélkül meg lehet szerezni a' következő Magyar országi Könyvárosoknál, úgymint;

Pesten: Eggenberger, Hartleben, és Müller;

Posonban: Landes, Lippert, Meidinger és Schwaiger;

Selmetzbányán: Friedenlieb; és

Zágrában: Suppan — Könyváros Uraknál.

Doll Antal

Bétsi Könyváros.

Ugyan ezen helyen találhatik:

K É P E S V I L Á G.

Mulattatva tanító

K é p e s K ö n y v.

Az Ifjúság' számára, Németül, Frantziául és Magyarul magyarázó Előadásokkal.

Készítette *Glatz Jakab*.

Ezen jól kidolgozott képes könyvben, a' természet' országa, Mesterségek, Technologia és Élet-, kiváltképpen pedig a' Gyermeki-világbéli leg interessánsabb tárgyak találatnakt Magyar fordítását dolgozta a' ditséretes nyelvvisgálásáról esméretes *Márton József* Ur. Az ebben találató 36 réztáblák, nagy 4-gyed rét' árku-son vannak szép világosítással; minden tábla többtöbb olyan dolgokat foglal magában, mellyek az ifjúságot kedves időtöltéssel tanítják.

Áll 2 részből nagy negyed rétből, 36 megvilágosított (vagy festett) táblákkal, 1813. Az arra papiros táblával 8 forint.

H í r a d á s.

Bétsben a' belső városban az úgynevezett *Biberbástyán* lévő *Biber* kortsmában, a' 705 szám alatt találatnak külömbkülömbféle igen jó *Ménesi* és *Tokaji* aszszúszöllő, 's néhány féle asztali borok, kisebb és nagyobb edényekben 's üvegpalatkokban (buteliákban), valamint helyben különös szobában, úgy elvitetni is.

Kikeri, Kortsmáros.

Betűrakó Legény kerestetik.

Bétsben, egy szép Könyvnyomtató Műhelyben, szükség volna mindjárt egy *Betűrakó* Magyar, vagy Magyarul tudó *Legényre*. Egyszersmind egy *Betűrakó* vagy *Nyomtató-Inasságra* szándékozó, 14 vagy több esztendős ifjúnak is lenne helye és jó módja ezt a' szép Mesterséget megtanulni, Ha az Inasnak készülő görög irást is tud olvasni, ő reá nézve annál jobb: de a' nélkül is meg lehet. — A' szándékozó jelentheti magát vagy személyesen vagy levele által a' Nemzeti-Gazda-Hivatalnál, Bétsben, am Salzgries, No. 193.